

Opole, dn. 11.06.2019

Ocena

rozprawy doktorskiej mgr Arkadiusza Żurawskiego na temat
„Ocena zaburzeń symetrii ciała u dzieci w wieku 8-12 lat leczonych z powodu
wad postawy w obrazie systemu Diers”

Przedstawiona rozprawa stanowi oryginalną próbę analizy zaburzeń symetrii ciała oraz przesunięcia środka ciężkości i zaburzeń reakcji równoważnych występujących u dzieci w wieku 8-12 lat leczonych z powodu wad postawy.

W przedstawionej do recenzji rozprawie podniesiono problematykę z zakresu przyczyn i skutków występowania wad postawy wkraczającą współcześnie w zakres szeroko pojętej fizjoterapii i fizjoprofilaktyki, mogącą mieć znaczący wpływ na ustalanie właściwego postępowania terapeutycznego oraz podejmowanie skutecznych działań prewencyjnych.

Przeprowadzone w pracy badania dotyczące szczegółowego określenia zależności wskaźników określających postawę ciała oraz rozkładów nacisku i środka ciężkości w warunkach statycznych i dynamicznych w pełni zasługują na szersze opracowanie, tym bardziej, że brak dotychczas obowiązujących standardów postępowania dotyczących dzieci z wadami postawy, uwzględniających czynniki związane ze zmianami symetrii ciała i przesunięciami środka ciężkości, zarówno w programach fizjoprofilaktyki jak i w późniejszej kompleksowej fizjoterapii dzieci z następowymi dysfunkcjami narządu ruchu.

Brak także w dotychczasowym piśmiennictwie szerszych i wiarygodnych opracowań dotyczących nie tylko możliwości kompleksowego usprawniania w szeroko pojętej profilaktyce wad postawy, ale przede wszystkim szerszej próby wyjaśnienia mechanizmów przyczynowo-skutkowych występujących w wadach postawy, związanych zarówno z oceną efektów metod fizjoterapeutycznych jak i czynników wpływających na zmiany postawy ciała. Badania podjęte przez autora są więc celowe i stanowią także niewątpliwy wkład w kliniczną ocenę mechanizmu zaburzeń, związanego z analizą asymetrii ciała oraz reakcji równoważnych u dzieci z wadami postawy. Przedstawiona rozprawa stanowi także pewną ocenę efektów zastosowanej terapii, ukierunkowanej na reakcje równoważne jak i ocenę wykorzystanego formetrycznego systemu monitorującego.

Rozprawa doktorska stanowi więc nie tylko wartość poznawczą w zaprojektowanym i ustalonym procesie badań, ale także pewną wartość prognostyczną, dotyczącą możliwości zastosowania alternatywnych strategii postępowania terapeutycznego u dzieci z wadami postawy.

Tekst przedstawionej rozprawy doktorskiej zawarty jest w 7 rozdziałach zawierających: wstęp, cel i założenia pracy, materiał i metody badań, wyniki, omówienie wyników i dyskusję oraz wnioski. Rozprawa zawiera także streszczenie, spis tabel i rycin, aneks oraz wykaz piśmiennictwa.

W rozdziale pierwszym autor przedstawił zasadność projektu podejmującego tematykę związku zaburzeń obciążenia stóp i reakcji równoważnych z postawą ciała. W sposób szczegółowy omówił etiologię i charakterystykę wad postawy, przedstawił metody oceny postawy ciała oraz profilaktykę i leczenie zaburzeń postawy ciała.

W rozdziale drugim autor opisał cel podjętych badań oraz zawarł hipotezy badawcze dotyczące m. in. zależności występującej asymetrii ciała i przesunięcia środka ciężkości na zaburzenia reakcji równoważnych. W hipotezach autor zawarł także założenia dotyczące wpływu metody PNF i Vojty na zmianę symetrii ciała oraz możliwości wykorzystania systemów formetrycznych w planowaniu i monitorowaniu procesu terapeutycznego.

Rozdział trzeci zawiera charakterystykę grupy badanej, opis przebiegu badań, ocenianych parametrów, narzędzi badań klinicznych a także charakterystykę metod terapeutycznych oraz metod, którymi się posłużono do obliczeń statystycznych.

Wyniki badań autor przedstawił w rozdziale czwartym. Zawarł w nim podstawowe statystyki opisowe badanych zmiennych oraz wyniki kolejnych badań związanych z oceną związku postawy ciała z rozkładami nacisku i środka ciężkości w warunkach statycznych i dynamicznych. Autor przedstawił porównanie grupy badanej i kontrolnej w zakresie poziomu wskaźników postawy ciała oraz rozkładów nacisku i środka ciężkości w warunkach statycznych i dynamicznych, porównał także wszystkie pomiary obejmujące wskaźniki postawy ciała w grupie badanej.

W rozdziale piątym autor omówił wyniki badań własnych i porównał je z wynikami innych autorów. Autor w rozdziale tym przedstawił problem złożoności systemu kontroli postawy ciała w tym zależności reakcji równoważnych i występujących zaburzeń postawy ciała.

Pozwoliło to określić przyczyny wyboru tematu wykazując dotychczasowe zróżnicowanie wyników doniesień naukowych. Autor wykazał celowość przeprowadzonych badań, a w następstwie ich przeprowadzenia wykazał szczególnie wysoki wpływ występujących zaburzeń w płaszczyźnie strzałkowej na zwiększanie się wychyleń środka ciężkości.

Przeprowadzone badania i zastosowane metody analizy statystycznej pozwoliły autorowi na wyciągnięcie wniosków, w których stwierdził u badanych występującą asymetrię ciała wpływającą na przesunięcie środka ciężkości ciała skutkujące zaburzeniami reakcji równoważnych. Autor wykazał też wpływ zastosowanych metod terapeutycznych na poprawę symetrii ciała oraz zależność poprawy parametrów postawy ciała na zmniejszenie wychyleń środka ciężkości.

Cel badań został właściwie sformułowany, a przeprowadzone badania pozwoliły na wyciągnięcie prawidłowych wniosków. Zastosowanie analiz porównawczych licznych wskaźników pozwoliło na obiektywną ocenę wyników. Autor prawidłowo dobrał i wykorzystał materiał źródłowy, bez zarzutu jest też formalny układ pracy.

Na podkreślenie zasługuje wartość praktyczna przeprowadzonych badań i możliwość wykorzystania wybranych zależności w szeroko pojętej fizjoprofilaktyce oraz fizjoterapii dotyczącej wad postawy. W swej podstawie praca dotyczy bowiem możliwości wykorzystania wiedzy dotyczącej wpływu reakcji równoważnych na ewentualną poprawę wskaźników określających postawę ciała jako pewnego potencjału terapeutycznego stosowanego w nowoczesnej fizjoterapii.

Na podkreślenie zasługuje warsztat badawczy i dociekliwość naukowa autora umożliwiająca szczegółową ocenę asymetrii ciała, środka ciężkości i zaburzeń reakcji równoważnych. Z obowiązku recenzenta chciałbym zwrócić uwagę na drobne błędy dotyczące np. numeracji w spisie treści, czy użycia słowa „ilość” zamiast „liczba”. Wydaje się także nieuzasadniony akapit zamieszczony w „Wynikach” dotyczący pytań badawczych skoro autor w rozprawie zawarł tylko hipotezy. Należy także zwrócić uwagę na nieaktualność niektórych pozycji piśmiennictwa. Praca wskazuje na możliwości wykorzystania przedstawionych zależności w nowoczesnej fizjoprofilaktyce ukierunkowanej na wady postawy. Przyjąć jednak należy, że ocena efektów terapii wykorzystującej metody fizjoterapeutyczne jak i ewentualnego stosowania systemu formetrycznego wymagałaby dalszych badań porównawczych w których należałoby uwzględnić także rodzaj wady postawy.

Przedstawiona rozprawa spełnia warunki pracy doktorskiej wnosząc elementy nowatorskie, a nieliczne błędy edytorskie w żaden sposób nie obniżają wartości merytorycznej pracy. Należy podkreślić, że zarówno warsztat doktoranta przedstawiony w rozprawie, aktualność problemu jak i prawidłowy dobór narzędzi pozwalających na jego rozwiązanie pozwala na złożenie wniosku do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu UJK w Kielcach o dopuszczenie mgr Arkadiusza Żurawskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

dr hab. Jan Szczegielniak, prof. nadzw.

